

שאלות גזירה

1. "היו כתובים תרגום או בכל לשון..." (קטו.)
- א. האם מותר להציל אותם מפני הדליקה למאן דאמר ניתנו ליקרות בהן?
ב. האם מותר להציל אותם מפני הדליקה למאן דאמר לא ניתנו ליקרות בהן, ומדוע? (כתוב רק את דעת/דעות האמוראים)
ג. האם התנאים נחלקו בדין המובא בסעיף ב'?
ד. מה דין הספרים שבימינו, ומדוע? (תוס' ד"ה אליבא)
2. א. האם מצילין מפני הדליקה את הברכות והקמיעין? (קטו:)
ב. "מכאן אמרו כותבי ברכות כשורפי תורה" – הסבר.
ג. האם, למסקנת הגמרא, מצילין מפני הדליקה תורה נביאים וכתובים שהיו כתובים בסם בסיקרא בקומוס ובקנקנתום?
ד. האם מצילין מפני הדליקה ס"ת שאין בו ללקט שמונים וחמש אותיות כאשר באותו ליקוט אין אזכרות?
ה. מה הדין במקרה שבסעיף ד' כאשר יש באותו ליקוט אזכרות?
3. מדוע עשה הקב"ה סימניות מלמעלה ולמטה לפרשיית "ויהי בנסוע" (קטו-קטז).
4. א. האם מצילין מפני הדליקה גליונין של ס"ת שבלה? (קטז)
ב. האם מצילין מפני הדליקה את הגליונין שהיו במקום של הכתב של ס"ת שנמחק?
ג. האם מצילין מפני הדליקה את הגליונין של מעלה ושל מטה, שבין פרשה לפרשה, שבין דף לדף, שבתחלת הספר שבסוף הספר, כאשר לא נמחק הכתב של הספר תורה?
5. א. מה הטעם לכך שאין קורין בכתובים בשבת? (קטז)
[כתוב את הטעם של התנא של משנתנו ואת הטעם של ר' נחמיה]
ב. לדעה אחת בגמרא, רב ושמואל נחלקו האם איסור הקריאה [שהוא בזמן ביהמ"ד] הוא אף שלא במקום ביהמ"ד או שהוא רק במקום ביהמ"ד ("אלא אי אתמר...") – כאיזה טעם מהטעמים שכתבת בסעיף א' סוברים רב ושמואל?
ג. לדעת רב אשי, רב ושמואל נחלקו האם איסור הקריאה הוא אף שלא בזמן ביהמ"ד או שהוא רק בזמן ביהמ"ד. כאיזה טעם מהטעמים שכתבת בסעיף א' סוברים רב ושמואל?

6. א. איזה דין לומדים חכמים (בענין הפשטת הפסח בארבעה עשר שחל להיות בשבת) מהפסוק "כל פעל ה' למענהו"? (קט:)
- ב. איזה דין לומד רבי ישמעאל בנו של ריב"ב מהפסוק הנ"ל?
7. "ולהיכן מצילין אותן? למבוי שאינו מפולש. בן בתירא אומר: אף למפולש" (קט:)
- א. כדעתו של איזה תנא סוברים חכמים וכן בתירא (ב"ש, ב"ה, ר' אליעזר, ר' יהודה)? (ק"ז-ק"ז:)
- ב. למסקנת הגמרא (דעת רב אשי) כמה לחיים צריך שיהיה במבוי בעל שלש מחיצות כדי שיהיה מותר להוציא לשם אוכלין ומשקין?
- ג. וכמה לחיים צריך (במקרה הנ"ל) כדי שיהיה מותר להוציא לשם ספר תורה לדעת חכמים?
- ד. וכמה לחיים צריך (במקרה הנ"ל) כדי שיהיה מותר להוציא לשם ספר תורה לדעת בן בתירא?
8. א. מה לומד רב חסדא מהפסוק "והיה ביום השישי והכינו את אשר יביאו"? (ק"ז:)
- ב. מה לומד ר' אבא מהפסוק "לחם משנה"?
- ג. מה לומד רב כהנא מהפסוק "לקטן לחם משנה"?
- ד. "רבי זירא הוה בצע אכולא שירותיה" – הסבר. (רש"י, ***ר"ן)
- ה. כיצד רבי זירא נהג כך, והרי זה "מיוזי כרעבתנותא"?
- ו.*** האם צריך לחם משנה לסעודה שלישית? (טור ושו"ע רצ"ד)
- ז.*** האם אפשר לצרף ללחם משנה חלה קפואה מהפריזידר? (ציץ אליעזר יד/מ)
9. א. כמה סעודות חייב אדם לאכול בשבת, ומה המקור לכך? (ק"ז-ק"ח:)
- ב. האם ניתן להוכיח מדברי המשנה "מי שיש לו... מזון ארבע עשרה (סעודות) לא יטול מן הקופה" איזו דעה משתי הדעות שכתבת בסעיף א' צודקת?
- ג. האם ניתן להוכיח מדברי המשנה "...ואם שבת נותנין לו מזון ג' סעודות" איזו דעה משתי הדעות שכתבת בסעיף א' צודקת?
10. א. בגמרא הובאו 3 דעות במה יזכה מי שמענג את השבת. כתוב את אחת הדעות. (ק"ח-ק"ח:)
- ב. בגמרא הובא 9 פעמים דברי ר' יוסי: "יהא זלקי מ_____". כתוב שלושה דברים שייחל להם ר' יוסי.
- ג. מדוע הובאו בסוגייתנו דברי ר' יוסי הללו?
- ד. בגמרא הובא 5 פעמים דברי ר' יוסי: "מימי לא_____". כתוב דבר אחד מהם.
- ה. מה הפירוש "תיתי לי"?

11. א. עשירים שבארץ ישראל – במה הן זוכין? (ק"ט)
ב. עשירים שבבבל – במה הן זוכין?
ג. עשירים שבשאר ארצות – במה הן זוכין?
12. "ולקדוש ה' מכובד"
א. על מה נדרש "קדוש ה'" (שבת/י"ז/כ/חווה"מ/פסח), ומדוע? (ק"ט. וברש"י ד"ה מאי דכתיב)
ב. כיצד מכבד את "קדוש ה'?"
13. א. מה אמר ריב"ל על "כל העונה אמין יהא שמיה רבא מברך בכל כוזו"? (ק"ט)
ב. מה הפירוש של "בכל כוזו"? (רש"י, ***תוס')
ג. מה דורש ריש לקיש מהפסוק "פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים"?
ד. מה הפירוש של "אמין"? (וראה עוד בתוס')
14. א. בגמרא מובא 8 סיבות/דעות שונות מדוע חרבה ירושלים.
כתוב 3 מהם. (ק"ט)
ב. האם אי-פעם בהיסטוריה פסקו מירושלים אנשי אמנה? פרט. (ק"ט-קכ.)
15. א. במשנה נאמר: "מצילין סל מלא ככרות אע"פ שיש בו מאה סעודות...".
הגמרא הקשתה על דברי משנה אלו "והא תנא ליה רישא ג' סעודות ותו לא".
מה הם 2 התירוצים המובאים על כך בגמרא? (קכ.)
ב. האם "פירש טליתו וקיפל והניחו וקיפל והניחו" זה "כבא להציל דמי או כבא לקפל דמי"?
ג. מדוע בעניין מזונות נאמר במשנה "...ואומר לאזורים בואו והצילו לכם", ואילו בעניין לבושים נאמר "...ואומר לאזורים בואו והצילו עמי"?
16. א. האם מותר לאדם לפתוח דלת כנגד המדורה בשבת, כאשר יש רוח שאינה מצויה? (קכ.)
ב. האם מותר לאדם לפתוח דלת כנגד המדורה בשבת, כאשר יש רוח מצויה, ומדוע?
17. א. למסקנת הגמרא, מה דעת חכמים ודעת ר' יוסי בעניין גרם כיבוי? (קכ.)
ב. מנין הדעה המתירה למדה שגרם כיבוי מותר?
ג. מדוע אם כן הדעה החולקת אסרה גרם כיבוי?
ד.*** האם הדעה שמתירה גרם כיבוי מתירה גרמא בכל מלאכות שבת או רק בכיבוי? (ביאור-הלכה על שו"ע שלד/כב)

18. מה נלמד מהפסוק "ולא יראה בך ערות דבר"? (שבת קכ: וברש"י ד"ה מכלל דלר' יוסי)

19. "הרי שהיה שם כתוב לו על בשרו..."

נזדמנה לו טבילה של מצוה - כורך עליה גמי וזורד וטובל.

- רבי יוסי אומר: לעולם יורד וטובל כדרכו ובלבד שלא ישפשף" (קכ:)
- א. הסבר ע"פ מסקנת הגמרא במה נחלקו חכמים ור' יוסי?
ב. מדוע ר' יוסי אוסר לשפשף?

20. "נכרי שבא לכבות, אין אומרים לו כבה ואל תכבה, מפני שאין שביתתו עליהן.

אבל קטן שבא לכבות, אין שומעים לו, מפני ששביתתו עליהן" (קכא.)

- א. האם ניתן ללמוד ממשנה זו את הדין שפסק רב אמי ש-"בדליקה התירו לומר כל המכבה אינו מפסיד"? (וראה עוד בתוס' ד"ה אלא)
- ב. האם ניתן ללמוד ממשנה זו ש"קטן אוכל נבלות ב"ד מצוין עליו להפרישו" (ואז יהיה קשה על דברי ר' יוחנן שבמס' יבמות)?
- ג. הסבר את דברי הגמרא "נכרי לדעתיה דנפשיה עביר".

21. מדוע חכמים גזרו על "אמירה לנכרי משום שבות"?

(רש"י ב-קכא. בד"ה כבה, ***רש"י ע"ז טו. ד"ה כיון, ***רמב"ם שבת ו/א)

22. "כופין קערה... על צואה של קטן" (קכא.)

- א. למסקנת הגמרא, בצואה של מי מדובר (תרנגולים/קטן)? (קכא:)
- ב. למסקנת הגמרא, היכן נמצאת הצואה הנ"ל?
- ג. האם צואה של תרנגולים מוכנת לכלבים?
- ד. האם מותר לטלטל רעי בפני עצמו (כאשר איננו נמצא בתוך גרף)?

23. א. "א"ר יהושע בן לוי: כל המזיקין נהרגין בשבת.

מתיב רב יוסף: וזמשה נהרגין בשבת, ואלו הן זבוב שבארץ מצרים..."

- כיצד מתרץ לבסוף רב יוסף את קושייתו? (רש"י, ***תוס') (קכא:)
- ב. הסבר את דברי רש"י (בד"ה ומאן לימא) — "כל מתניתא דלא מתנייא בתוספתא דר' חייא ור' אושעיא איכא לספוקי במשבשתא ולא מותבינן מינה".

24. "אבא בר מרתא דהוא אבא בר מניומי הוא מסקי ביה רבי ריש גלותא זוזי

אייתיהו קא מצערא ליה..." (קכא:)

- ***א. כיצד מבאר הרב ראובן מרגליות (בספרו "עוללות") את פשר סירובו של אבא בר מרתא לשלם את הזוזים?
- ב. מדוע הובא הסיפור הנ"ל בסוגייתנו?

25. "נכרי שליקט עשבים - מאכיל אזוריו ישראל..."

בד"א? שאין מכירו, אבל מכירו - אסור" (קכב.)

א. באיזה אופן מדובר ברישא של הברייתא שמאכיל אחריו ישראל, והרי יש בעיה של מוקצה?

ב. הגמרא הקשתה על הסיפא של הברייתא: "הא רבן גמליאל מכירו הוה" - מה הם ה2 התירוצים המובאים על כך בגמרא?

חילוקים

שרגא (קטז):

מסתפינא (קטז):

פתורא (קטז):

בטש (קטז):

אורתא (קטז: ברש"י ד"ה אפתורי)

דהבא (קטז):

זיקא (קיט):

ציבי (קיט):

קיטא (קיט):

כוורא (קיט):

הייא (קיט):

טולא (קיט):

אגרא (קכ):

במטותא מיניכו (קיט):

מנא (קכא):

משתלי (קכ):

שבקוהו (קכא):

זיבורא (קכא):

לאפושי (קכב):

חולשים

גזירת י"ח דבר (קטז. ברש"י ד"ה מטמא)

בסיס לדבר האסור ולדבר המותר (קיז):

אותו ואת בנו (קיז):

תמחוי (ק"ח).

גרמא (ע"פ קכ:)

טבילה בזמנה מצוה (קכא).

גרף של רעי (קכא:)

נר לאחד נר למאה (קכב).

חוננים גאמאדיים

שתי תשובות בדבר (קטו).

א"ל: אי תניא - תניא (קטו:)

לא מן השם הוא זה (קטז).

איני (קיט:)

לייט עלה רב (קכ:)

ורמי דרבנן אדרבנן (קכ:)

ותסברא (קכ:)

תני תנא קמיה ד... (קכא:)